

[Jacob Lindenskov]

Vi har desværre allerede en arbejdsløshed på 6-9 pct. på Færøerne, og de arbejdsløse mennesker har ikke den samme understøttelsesmulighed som danske arbejdsløse. Den færøske krise er en ressourcekrise, og når man kender til konjunktursvingningerne i en så enstrengt og udifferentieret økonomi som den, der findes i et fuldt fiskeriafhængigt samfund, må man være klar over, at krisen ikke kan bekæmpes med sådanne midler, som sammenlignet med danske forhold ville kræve, at 800.000 mennesker rent faktisk blev meldt ud af samfundet. Det eneste middel er at søge at få mere ud af færre ressourcer, samtidig med at man udviser en høj grad af sparsommelighed, således som vi har gjort på Færøerne i 3-4 år oven på de mere letsindige ottiår, eller populært sagt de glade 1980'ere.

Breckmann (Fær.):

På Færøerne vil vi sædvanligvis og også denne gang løse vore egne problemer, men når landsstyret nu uventet måtte låne 500 mio. kr. fra Nationalbanken i sidste weekend, pålægger det os naturligvis visse forpligtelser. Statsministeren nævnte i åbningstalen kriselånet og har krævet, at de færøske myndigheder inden for 5 måneder opfylder nogle konkrete betingelser.

En del af dette lån skydes ind i den ene af de to store færøske banker, der begge er hårdt ramt af fiskerikrisen. Den anden bank får vist et internt tilskud fra sin danske moderbank. Til overvågning af bankens genrejsning udnævner Statsministeriet 3 og landsstyret 2 medlemmer af lånefondens bestyrelse. Dette lån konverteres til et statslån, hvis landsstyre og Lagting ikke inden 5 måneder klarer at opfylde det næste sæt betingelser, nemlig punkt 1 at få Lagtingets finanslov til at balancere og punkt 2, at landsstyre og Lagting udarbejder et politisk-økonomisk stabiliseringsprogram ifølge nogle regler fastlagt af IMF, der udnævner økonomer til at overvåge programmets iværksættelse. Hvis Nationalbank- eller statslånet misligholdes, modregner staten det i bloktilskuddet.

Denne borgerlige regering har gjort mere end nogen anden for at forbedre forholdet mellem Danmark og Færøerne. De Konservative og Folket flokken fortjener en stor del af æren herfor. Et frisk eksempel herpå er den just vedtagne krigspension, men af langt større

betydning er det, at Danmark for nogle år siden efter 15 års forhandlinger overdrog Færøerne retten til råstoffer i egen undergrund og administrationen af den, hvilket nok i høj grad bevidst eller ej dæmpede stødet af betingelserne for Nationalbanklånet. Jeg vil her benytte anledningen til på vegne af det store flertal af færinger at takke regeringen for undergrundens overdragelse. Det er den første lejlighed, vi har her i Folketinget til at takke regeringen for det.

Selv om Socialdemokratiet og SF protesterede voldsomt imod regeringens beslutning om at give slip på undergrunden, håber jeg, at de nu erkender rigtigheden deraf og støtter ikraftsættelsen af denne regeringsbeslutning. Forude ligger så de drøje forhandlinger med Storbritannien om grænsen for vore territoriale zoner på havbunden. Jeg henstiller til regeringen efter bedste evne at støtte Færøerne internationalt i de forhandlinger.

Men tilbage til kriselånet til Færøerne. Det har taget Danmark 10 år med borgerlig regering at genoprette økonomien efter socialismens skader i 1970'erne. Den færøske genopretning har kun stået på i godt 3 år efter de letsindige 1980'ere, da både banker, befolkning, erhverv og politikere deltog i den blandingsekonomiske dans om den lånefinansierede guldkalv. Siden 1989 har Folket flokken deltaget i tre landsstyret, nu sidst sammen med Socialdemokratiet, for at få ryddet op i den store gældsætning. Udlandsgælden voksede nemlig fra 3 til 7,7 mia. kr., svarende til en forøgelse fra 300 til 770 mia. efter dansk målestok, bare under det socialistiske landsstyre fra 1985 til 1988, og det var den eneste valgperiode siden 1975, hvor Folket flokken holdtes uden for politisk indflydelse – ulykkeligvis for Færøerne.

Men vi kan vise resultater siden 1989 i det omfang, vi har haft flertal for det i Lagtinget og i landsstyret. Ifølge regnskaber og budgetforslag er Lagtingets udgifter skåret 700 mio. kr. ned – eller 20 pct. – til og med næste år, og denne dæmpning i de offentlige udgifter på Færøerne ville svare til 70 mia. kr. i dansk målestok på 4 år. Desværre har Lagtingets finanslov haft et underskud i 4 år, men dog kun i 4 år vil jeg sige, hvorimod Danmark har haft et underskud på budgettet i 20 år og stadig har det. På Færøerne har vi vendt et underskud på vo-